

ГЕНДЕР. ЕКОЛОГІЯ. ЗДОРОВ'Я

Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Харків, 18–19 квітня 2019 року)

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ НАУКИ І ОСВІТИ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ
ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ДЕПАРТАМЕНТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я ХАРКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ГЕНДЕР. ЕКОЛОГІЯ. ЗДОРОВ'Я

Матеріали

**VI Міжнародної науково-практичної конференції
(Харків, 18–19 квітня 2019 року)**

Харків
ХНМУ
2019

Друкується за рішенням вченої ради
Харківського національного
медичного університету.
Протокол № 4 від 18 квітня 2019 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Лісовий Володимир Миколайович – ректор Харківського національного медичного університету, член-кореспондент Національної академії медичних наук України, доктор медичних наук, професор, лауреат Державної премії України;

Капустник Валерій Андрійович – перший проректор з науково-педагогічної роботи ХНМУ, доктор медичних наук, професор;

М'ясоєдов Валерій Васильович – проректор з наукової роботи ХНМУ, доктор медичних наук, професор;

Марковський Володимир Дмитрович – проректор з науково-педагогічної роботи, доктор медичних наук, професор;

Летік Іван Васильович – проректор з науково-педагогічної роботи ХНМУ, доктор медичних наук, професор;

Гречаніна Олена Яківна – професор кафедри медичної генетики, генеральний директор ХМСМГЦ-ЦР(О)З, чл. кор. НАМНУ, доктор медичних наук, професор;

Васильєва Ірина Василівна – завідувач кафедри філософії, біоетики та історії медицини Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, доктор філософських наук, професор;

Карпенко Катерина Іванівна – в.о. завідувача кафедри філософії, директор Центру гендерної освіти ХНМУ, доктор філософських наук, професор;

Кожина Ганна Михайлівна – завідувач кафедри психіатрії, наркології та медичної психології, куратор ради Студентського наукового товариства, доктор медичних наук, професор;

Краснікова Світлана Олександрівна – декан V медичного факультету з підготовки іноземних студентів, кандидат філологічних наук, доцент.

Оспанова Тетяна Сунгашівна – завідувач кафедри пропедевтики внутрішньої медицини №2 та медсестринства, доктор медичних наук, професор

Рецензенти:

Чумаченко Т.О. – завідувач кафедри епідеміології, доктор медичних наук, професор

Бойко А.І. – завідувач кафедри філософських і політичних наук ЧДТУ, доктор філософських наук, професор

Гендер. Екологія. Здоров'я: матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 18-19 квітня 2019 р.). – Харків: ХНМУ, 2019. –

Представлено матеріали більше 300 фахівців та молодих науковців з багатьох навчальних закладів Харкова, 16-ти міст України, фахівців із Німеччини, Великобританії, Франції, Італії, Болгарії, Білорусії, Сербії, Індії, Польщі, Хорватії. Доповіді присвячено гендерним аспектам медицини та екології, а також дослідженню перспектив гендерної медицини.

УДК 314.334.43
ББК 60.542.21

лів). При цьому низький рівень адаптації, тобто стан дезадаптації, також має три ступені: високу, яка вимагає вживання невідкладних медико-психологічних заходів (9,2 % чоловіків і 12,5 % жінок); виражену, що потребує обов'язкового втручання психологів, проведення програми по реадaptaції (10,3 % чоловіків, 14,0 % жінок) та помірну ступінь дезадаптації, при якій корисно проведення консультативної роботи фахівців (36,2 % чоловіків та 42,1 % жінок).

Висновки: програма психотерапевтичної підтримки лікарів-інтернів у період адаптації до професійної діяльності повинна бути спрямована на запобігання виникнення станів дезадаптації, підвищення їх соціально-психологічної компетентності, оптимізацію міжособистісної взаємодії, психологічний супровід під час навчання в інтернатурі та враховувати гендерні відмінності, які були виявлені на етапі адаптації до професійної діяльності.

*Кожина Г.М., Зеленська К.О., Духовський О.Е.
ХНМУ*

ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ БАТЬКІВ НОВОНАРОДЖЕНИХ З ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЮ ТРАВМОЮ

Актуальність: черепно-мозкова травма дитини – це потужна стресова ситуація, яка створює передумови для розвитку порушення психоемоційного стану батьків, що в свою чергу негативно впливає як на стан батьків, так і на стан дитини та потребує заходів медико-психологічної підтримки, збільшення психологічного адаптаційного ресурсу батьків.

Мета: вивчити гендерні особливості психоемоційного стану батьків новонароджених з черепно-мозковою травмою.

Матеріали та методи: було проведено комплексне клініко-анамнестичне, клініко-психологічне та психодіагностичне дослідження 137 родин (мати та батько) дітей першого року життя, які отримали черепно-мозкову травму та знаходились на обстеженні та лікуванні у дитячому нейрохірургічному відділенні Харківської міської клінічної лікарні швидкої й невідкладної медичної допомоги ім. проф. А. І. Мещанінова.

У роботі були використані наступні методи обстеження: клініко-анамнестичний; клініко-психологічний; психодіагностичний з використанням клінічних шкал тривоги (HARS) і депресії (HDRS) Гамільтона (M. Hamilton, 1967), адаптованих до МКХ-10 (Г. П. Пантелєєва, 1988); опитувальника нервово-психічної напруги (Т. А. Немчин, 1984), шкали ситуативної й особистісної тривожності Ч. Д. Спілбергера (в адаптації Ю. Л. Ханіна, 1981); методики «Визначення способів врегулювання конфліктів» К. Томаса в адаптації Н. В. Гришиної (за Д. Я. Райгородським, 2002).

Результати: черепно-мозкова травма немовляти є важким стресом для батьків, у 81,1 % обстежених жінок та 75,1 % чоловіків виявлено порушення психоемоційної сфери. Спектр стресового досвіду у жінок і чоловіків різнився. У періоді діагностики та під час перебування у лікувальному закладі поряд з хворою дитиною перебували саме матері, в обов'язки яких лягала необхідність догляду за дитиною, тоді як батьки були вимушені займатися фінансовими та соціальними аспектами.

У 53,6 % обстежених виявлено легкий ($16,4 \pm 1,3$ балів), у 32,3 % помірний ($24,6 \pm 1,7$ балів) депресивний епізод за шкалою депресії Гамільтона. У 55,4 %

обстежених батьків виявлено легкий ($16,6 \pm 1,3$ балів), у 40,2 % помірний ($24,9 \pm 1,8$ балів) тривожний епізод за шкалою тривоги Гамільтона. У жінок рівень тривожно-депресивних проявів був більш виражений, ніж у чоловіків

Проведене психодіагностичне дослідження показало високі рівні ситуативної й особистісної тривоги за методикою Ч. Д. Спілбергера – Ю. Ханіна в обстежених батьків (58,89 та 59,19 балів відповідно) з більш високими показниками серед матерів, високий рівень виразності нервово-психічної напруги по шкалі Т. А. Немчина ($69,41$ балів)

Жінки, у порівнянні з чоловіками, важче переносять хворобу дитини, психотравмуюче зростання їх функціональної ролі матері, дистанціювання та неучасть чоловіка у догляді за дитиною і справах сім'ї, відчуття цілковитої поглиненості хворобою дитини і її лікуванням всупереч власним потребам, залежністю від обставин, що викликало внутрішньособистісний конфлікт, зростання внутрішньої напруженості та порушення міжособистісної, в тому числі, сімейної взаємодії. В цілому раніше наявні проблеми у стосунках між батьками на тлі стресової ситуації лише поглиблювалися. Чоловіки відзначали емоційне дистанціювання дружин (35,1 %) або, навпаки, зростання їх психологічної залежності (29,3%), що приводило до дисбалансу у подружніх стосунках. 68 % батьків вважали догляд за дитиною суто жіночою справою, що провокувало вкрай негативну реакцію дружин, що відбивалося на сімейних стосунках у подружжі і спричиняло конфлікти.

Висновки: для покращення якості надання дитячої нейрохірургічної допомоги необхідним є використання комплексної системи медико-психологічного супроводу сім'ї дитини першого року життя з важкою черепно-мозковою травмою з урахуванням гендерних особливостей психоемоційного стану батьків.

*Кожина Г.М., Зеленська К.О., Литвиненко В.В.
ХНМУ*

МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ У ЧОЛОВІКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Актуальність: проблема лікування алкогольної залежності в Україні залишається на цей час достатньо гострою, оскільки результати досліджень свідчать про значне збільшення кількості споживачів алкоголю серед населення. Заданими офіційної статистики, кількість пацієнтів, які перебувають на медичному обслуговуванні в наркологічних диспансерах України, до теперішнього часу досягає 1 млн осіб, а в структурі невідкладної допомоги розлади, зумовлені алкогольною залежністю, займають одне з перших місць.

Мета: вивчити механізми формування алкогольної залежності у чоловіків в сучасних умовах.

Матеріали та методи: було проведене комплексне обстеження 150 чоловіків, в яких згідно діагностичних критеріїв МКХ-10 встановлено синдром залежності від алкоголю (F 10.2x: у наступний час утримання F10.20 – $31,9 \pm 2,3$ % осіб, активна залежність F10.24 – $22,6 \pm 2,4$ %, постійне вживання F10.25 – $29,2 \pm 0,9$ %, епізодичне вживання F10.26 – $16,3 \pm 0,8$ %). 94 хворих у середньому віці $41,5 \pm 5,4$ знаходились на лікуванні у КЗОЗ Харківської обласної клінічної наркологічної лікарні № 9, 56 хворих у середньому віці $40,5 \pm 5,5$ років - у клініці психіатрії та наркології Військово-медичного клінічного центру

Григорьева С. В. АСИММЕТРИЯ МОЗГОВЫХ СТРУКТУР МАМЫ И РЕБЕНКА. БАЛАНС СОЦИАЛЬНОЙ И МАТЕРИНСКОЙ УСПЕШНОСТИ ЖЕНЩИНЫ	71
Гулько Н. В. АКТУАЛЬНЕ УЯВЛЕННЯ ЩОДО КІЛЬКОСТІ ЖІНОК РЕПРОДУКТИВНОГО ВІКУ В УКРАЇНІ	72
Дейнека В.В. ГЕНДЕР В ПЛОЩИНІ МОРАЛІ ТА ВОЛІ	74
Денисова Е.Г. Стоян Е.Ю., Соколова И.И. ГЕНДЕРНЫЙ АСПЕКТ ВЫБОРА СПЕЦИАЛЬНОСТИ В РАМКАХ СТОМАТОЛОГИИ	75
Добридень О.В. ОСНОВНІ ЗАСАДИ ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ПОВЕДІНКИ ОСОБИСТОСТІ	76
Дроздова Т.О. ЕКОФЕМІНІЗМ У ФРАНЦІЇ: ВИТОКИ І СЬОГОДЕННЯ	78
Дроздова А. Г. ЕЩЕ РАЗ О ГЕНДЕРНОМ РАВЕНСТВЕ В ХИРУРГИИ	79
Дышкант Т.Н. О НЕКОТОРЫХ АСПЕКТАХ ВЗАИМОСВЯЗИ ЭКОЛОГИЧЕСКИХ И ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРОБЛЕМ	80
Дятлова І.В. ГЕНДЕРНА ПОЛІТИКА В ЗБРОЙНИХ СИЛАХ УКРАЇНИ: СТАН ТА ПРОБЛЕМИ	82
Єремєєва К. А. ОБРАЗИ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ В РАДЯНСЬКОМУ МЕДІА-ПРОСТОРІ: ВІД БЕЗСУМНІВНОЇ МАСКУЛІННОСТІ ДО ЖЕРТВИ	83
Завгородня Н.І., Горецька А.М. ІНІЦІАЦІЯ: ГЕНДЕРНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ	84
Зелена І.І., Железнякова Н.М. СЕКСИЗМ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	85
Зінов'єв І.Е., Малик Н.В. ГЕНДЕРНІ ПРОБЛЕМИ СПІЛКУВАННЯ ЛІКАРЯ І ПАЦІЄНТА	86
Зінченко Н.О. ГУМАНІЗАЦІЯ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В СУСПІЛЬСТВІ СПОЖИВАННЯ	87
Зозуля Олена ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОТИДІЇ ГЕНДЕРНО ЗУМОВЛЕНОМУ НАСИЛЬСТВУ СЕРЕД НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ	89
Зорій Н.І. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ В УКРАЇНСЬКОМУ СУСПІЛЬСТВІ	90
Льїн В.Г., Сич Д.О. ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ МЕДИЧНИХ КАДРІВ В ПІСЛЯВОСННОМУ СРСР	91
Камінська Т.М. ЩОДО ЧИННИКІВ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО ТУРИЗМУ ЖІНОК У СУЧАСНОМУ СВІТІ	93
Карпенко К. І. КОНЦЕПЦІЇ ПРИРОДИ ТА КОНСТРУЮВАННЯ ГЕНДЕРНИХ РОЗХОДЖЕНЬ	94
Ковальова О.М. ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ СЕРЦЕВО-СУДИННОЇ ПАТОЛОГІЇ	97
Ковтун М.І., Лапкіна І.І. РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ГЕНДЕРНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ КАТАРАКТИ	97
Козько В.Н., Меркулова Н.Ф., Соломенник А.О. ГЕНДЕРНЫЕ АСПЕКТЫ В ИНФЕКЦИОННОЙ ПАТОЛОГИИ	99
Козько В.М., Могиленець О.І., Єкімова Н.О. ГЕНДЕРНО-ВІКОВІ ОСОБЛИВОСТІ КОРУ У ДОРОСЛИХ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ У 2018 р.	100
Кожем'якіна О. М. КОМУНІКАТИВНІ ЗАСАДИ ГЕНДЕРНОГО ДИСКУРСУ	100
Кожина Г.М., В'юн В.В., Зеленська К.О. ГЕНДЕРНІ ВІДМІННОСТІ У ФОРМУВАННІ АДАПТАЦІЇ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	102
Кожина Г.М., Зеленська К.О., Духовський О.Е. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЕМОЦІЙНОГО СТАНУ БАТЬКІВ НОВОНАРОДЖЕНИХ З ЧЕРЕПНО-МОЗКОВОЮ ТРАВМОЮ	103
Кожина Г.М., Зеленська К.О., Литвиненко В.В. МЕХАНІЗМИ ФОРМУВАННЯ АЛКОГОЛЬНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ У ЧОЛОВІКІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	104